

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM
PIACFELÜGYELETI ÉS UTASJOGI FŐOSZTÁLY
VASÚTI IGAZGATÁSI SZERV

**A katasztrófa-balesetekre vonatkozó fedezeti összeghatárok kiszámításához
alkalmazandó módszertan**

2019. október 2-től

Érvénybe lépés: 2016. november 25.

A vasúti társaságok kötelező baleseti kárfedezeti képességének biztosításáról szóló 271/2007. (X. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 4. § (4) bekezdése és 11/A. §-a alapján

I. Minimális fedezetek

A Kormányrendelet 1. számú mellékletének 11. pontja:

„A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása

$$PML = PML1 + PML2$$

ahol a

PML = Az a lehetséges legnagyobb személyi sérüléssel járó és dologi kár (forint), ami a tevékenység következtében maximumként bekövetkezhet, függetlenül a vasúti baleset bekövetkezésének valószínűségétől,

PML1 = Az a lehetséges legnagyobb személyi sérüléssel járó kár (forint), ami a tevékenység következtében maximumként bekövetkezhet. A személyi sérüléssel járó kár meghatározásához személyenként legalább 30 millió forint kárral, országos és elővárosi működési engedély és bejelentés esetén 50 fő, helyi, városi működési engedély és bejelentés esetén legalább 10 fő, térségi, saját célú, keskeny nyomtávolságú vasút és múzeumvasút által, valamint iparvágányon végzett tevékenységre vonatkozó működési engedély illetve bejelentés esetén legalább 1 fő károsulttal kell számolni,

PML2 = Az a lehetséges legnagyobb dologi kár (forint), ami a tevékenység következtében maximumként bekövetkezhet. A dologi kár meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy a vasúti baleset folytán megsérülhetnek különféle épületek, építmények (pl. híd, vasúti pálya és tartozékai, lakóházak, alagút, földcsere stb.).

A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának igazolásakor csak az általános vasúti balesetek fedezeti összeghatára fedezettel igazolt része feletti részt kell igazolni.”

A Kormányrendelet a fentiek szerint tehát meghatározza a katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatára (PML) egyik összetevőjének, a személyi sérüléssel járó károknak (PML1) a minimális értékét az engedélyek és bejelentések területi hatálya szerint:

PML1(min)

- Országos és elővárosi vasúti működési engedély és bejelentés esetén 1.500.000.000 HUF (30.000.000 HUF/fő x 50 fő)
- Helyi és városi működési engedély és bejelentés esetén 300.000.000 HUF (30.000.000 HUF/fő x 10 fő)
- Térségi, saját célú, keskeny nyomtávolságú vasút és múzeumvasút által, valamint iparvágányon végzett tevékenységre vonatkozó működési engedély illetve bejelentés esetén 30.000.000 HUF (30.000.000 HUF/fő x 1 fő)

A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatára (PML) másik összetevőjének, a dologi károknak (PML2) a minimális értékét a Kormányrendelet nem határozza meg. E módszertani útmutató alkalmazása során – a tapasztalati átlagok alapján – a PML2 minimális értéke $1/3 \times \text{PML1}$, azaz

PML2 (min)

- Országos és elővárosi vasúti működési engedély, bejelentés esetén 500.000.000 HUF
- Helyi és városi működési engedély, bejelentés esetén 100.000.000 HUF
- Térségi, keskeny nyomtávolságú vasút, múzeumvasút által végzett tevékenységre vonatkozó, továbbá iparvágányi és saját célú működési engedély, illetve bejelentés esetén 10.000.000 HUF

Ebből következően a katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának minimális értékei az alábbiak:

PML (min) = PML1 (min) + PML2 (min)

- Országos és elővárosi vasúti tevékenység végzésére vonatkozó működési engedély és bejelentés esetén 2.000.000.000 HUF
- Helyi és városi vasúti tevékenység végzésére vonatkozó működési engedély és bejelentés esetén 400.000.000 HUF
- Térségi, saját célú, keskeny nyomtávolságú vasút és múzeumvasút által, valamint iparvágányon végzett tevékenységre vonatkozó működési engedély, illetve bejelentés esetén 40.000.000 HUF

II. Katasztrófa - balesetek fedezeti összeghatárának megállapítása

A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának megállapítása az általános vasúti baleseteknek a Kormányrendelet előírásai szerint meghatározott fedezeti összeghatárainak figyelembevételével.

A “katasztrófa” fogalmát a keletkezett kár forintban kifejezett mértékével határozzuk meg, vagyis egy meghatározott minimális összeg feletti kár esetén beszélünk katasztrófáról, és egyúttal az általános vasúti balesetek és a katasztrófa-balesetek fedezetéül szolgáló rendszere egymásra épül, így egy önmagában koherens rendszer jön létre.

A katasztrófa-balesetek esetére vonatkozó biztosítás, vagy garanciaszerződés akkor válik érvényesíthetővé, ha a megállapított kárösszeg nagyobb a Kormányrendelet alapján a vasúttársaság számára megállapított általános vasúti kárfedezeti összegnél. Azaz a katasztrófa-balesetek esetén az általános balesetekre vonatkozó biztosíték mintegy “önrészként” működik, a katasztrófa esetére biztosított fedezet (biztosítás, garanciaszerződés) akkor vehető igénybe, ha a fedezet “első szintje”, az általános baleseti felelősségbiztosítás már kimerült.

Annak érdekében, hogy ne fordulhasson elő olyan helyzet, amikor a megállapított kárösszeg nagyobb az általános vasúti balesetekre megállapított fedezeti összeghatárnál – így ebben az esetben ez a fedezet elégtelen –, de nem éri el azt a minimális összeget, amely fölött az adott engedélyes vonatkozásában katasztrófáról beszélhetünk – vagyis a katasztrófa-baleset vagyoni biztosítéka még nem vehető igénybe –, ez utóbbi összeghatárnak meg kell egyeznie a Kormányrendeletben előírt általános vasúti balesetek vonatkozásában az adott vasúti társaságra irányadó fedezeti összeghatárral.

A katasztrófa-károk esetére előírt fedezeti összeghatár ezek alapján a Kormányrendelet előírásai szerint az általános vasúti balesetek esetére számított fedezeti összeghatár meghatározott többszöröse, de legalább az I. pontban leírt minimum összeg (PML (min)):

$$\mathbf{PML = k \times \acute{A}f}$$

ahol

PML = katasztrófa balesetek fedezeti összeghatára

Áf = általános vasúti balesetek fedezeti összeghatára a Kormányrendelet 1. mellékletének 1.-10. pontja szerint számítva működési engedélyenként, bejelentésenként

k = 2 országos és elővárosi vasúti tevékenységre vonatkozó működési engedély, bejelentés,

= 1,5 helyi, városi és térségi vasúti tevékenységre vonatkozó működési engedély, bejelentés,

= 1,3 keskeny nyomtávolságú vasút, múzeumvasút által végzett tevékenységre vonatkozó bejelentés,

= 1,1 saját célú, iparvágányon végzett vasúti tevékenységre vonatkozó bejelentés esetén a katasztrófa-baleseti fedezeti összeghatár megállapításához.

Ha az így számított PML < PML (min) , akkor az adott esetben PML (min) a katasztrófa-baleseti fedezeti összeghatár.

A számítási módszertan biztosítja, hogy

- valamennyi vasúti társaság saját teljesítményparaméterei alapján ki tudja számítani a rá irányadó fedezeti összeghatárt;
- az előírt összeghatár nagysága – összhangban a Kormányrendelettel – figyelembe veszi a tevékenység jellegét, nem csak a területi hatályát;
- a katasztrófa-balesetekre érvényes vagyoni biztosíték nagysága és igénybevételi lehetősége összhangban van az általános vasúti balesetekre nyújtott vagyoni biztosítékokkal.

A számítási módszertan összhangban van a Kormányrendelet 1. mellékletének 11. pontjában megadott összefüggéssel, miszerint

$$\mathbf{PML = PML1 + PML2,}$$

vagyis a lehetséges legnagyobb kár a személyi sérülésből adódó károk és dologi károk összege.

A megadott minimális PML összegek garantálják, hogy a kárfedezeti biztosíték összege meg fogja haladni a személyi sérülésből adódó károknak a rendelet mellékletében megadott paraméterek szerinti értékét, vagyis igaz az az összefüggés, hogy

$$\mathbf{PML = k \times \acute{A}f > PML1}$$

A Kormányrendelet paraméterei szerint meghatározott PML1-nél (azaz országos és elővárosi; helyi és városi; valamint térségi, saját célú, keskeny nyomtávolságú vasút és múzeumvasút által és iparvágányon végzett tevékenységre vonatkozó működési engedély, vagy bejelentés esetén rendre 1.500 millió, 300 millió, 30 millió HUF) nagyobb összeget megkövetelni önkényes és megalapozatlan lenne, így ebben az egyenlőségben PML1 is konstansként szerepel. Ezek után az azonosságokat felhasználva látszik az az összefüggés, hogy

$$\mathbf{PML2 = (k \times \acute{A}f) - PML1}$$

Vagyis a számított dologi kár összege is mindig egyértelműen meghatározható, és mindig teljesül a

$$\mathbf{PML = k \times \acute{A}f = PML1 + PML2}$$

összefüggés.

III. Katasztrófa balesetek fedezeti összeghatárának meghatározása működési engedély, bejelentés típusonként

a Kormányrendelet 1. mellékletének pontjai szerint haladva, részletesebb bontásban:

1. A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása országos és elővárosi vasúti személyszállítási tevékenység végzésére vonatkozó működési engedély esetén

$$PML = k \times \acute{A}f = 2 \times (s \times 3) / 40 \text{ HUF, azaz } (s \times 3) / 20 \text{ HUF}$$

de legalább 2.000 millió HUF,

ahol

s = Az EGT-államok területén vagy az adott elővárosi vasúti pályahálózaton megvalósuló, a tárgyévet követő évre tervezett összes utaskilométer.

2. A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása országos és elővárosi vasúti árutovábbítási tevékenység végzésére vonatkozó működési engedély esetén

$$PML = k \times \acute{A}f = (8 \times a1 + 6 \times a2) / 50 \text{ HUF}$$

de legalább 2.000 millió HUF,

ahol

a1 = A tárgyévet követő évben az EGT-államok területén vagy az adott elővárosi vasúti pályahálózaton várhatóan megvalósuló veszélyes áru továbbítás összes árutonna-kilométer teljesítménye,

a2 = A tárgyévet követő évben az EGT-államok területén vagy az adott elővárosi vasúti pályahálózaton várhatóan megvalósuló nem veszélyes áru továbbítás összes árutonna-kilométer teljesítménye.

3. A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása országos és elővárosi vontatási szolgáltatás nyújtására vonatkozó működési engedély esetén

$$PML = k \times \acute{A}f = v \times 2.000.000 \text{ HUF}$$

de legalább 2.000 millió HUF,

ahol

v = Az EGT-államok területén vagy az adott elővárosi vasúti pályahálózaton, a tárgyévet követő évben várhatóan dolgozó vontató járművek száma.

4. A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása országos és elővárosi vasúti pályahálózat-működtetési tevékenység végzésére vonatkozó bejelentés esetén

$$PML = k \times \acute{A}f = (600.000 \times p1 + 200.000 \times p2) / 3 \text{ HUF}$$

de legalább 2.000 millió HUF,

ahol

p1 = A vasúti társaság által működtetett teljes nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózat építési hossza kilométerben a tárgyévet követő évben,

p_2 = A vasúti társaság által működtetett teljes nyílt hozzáféréstől mentesített vasúti pályahálózat építési hossza kilométerben a tárgyévet követő évben.

5. A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása térségi vasúti személyszállítási tevékenység végzésére vonatkozó működési engedély esetén

$$PML = k \times \acute{A}f = 0,6 \times st \text{ HUF}$$

de legalább 40 millió HUF,

ahol

st = A tárgyévet követő évben tervezett összes utaskilométer teljesítmény.

6. A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása keskeny nyomtávolságú vasút vagy múzeumvasút által végzett személyszállítási szolgáltatás esetén

$$PML = k \times \acute{A}f = 0,52 \times st \text{ HUF}$$

de legalább 40 millió HUF,

ahol

st = A tárgyévet követő évben tervezett összes utaskilométer teljesítmény.

7. A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása iparvágányon vagy saját célú vasúti pályahálózaton végzett vasúti személyközlekedtetési tevékenység esetén

$$PML = k \times \acute{A}f = 0,44 \times st \text{ HUF}$$

de legalább 40 millió HUF,

ahol

st = A tárgyévet követő évben tervezett összes utaskilométer teljesítmény.

8. A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása helyi és városi vasúti személyszállítási tevékenység végzésére vonatkozó működési engedély esetén

$$PML = k \times \acute{A}f = 1,5 \times sh / 100 \text{ HUF}$$

de legalább 400 millió HUF,

ahol

sh = A tárgyévet követő évben tervezett összes férőhely-kilométer teljesítmény.

9. A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása térségi árutovábbítási tevékenység végzésére vonatkozó működési engedély esetén

$$PML = k \times \acute{A}f = 1,5/50 \times at \text{ HUF}$$

de legalább 40 millió HUF,

ahol

at = A tárgyévet követő évben tervezett összes árutonna-kilométer teljesítmény.

10. A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása helyi és városi árutovábbítási tevékenység végzésére vonatkozó működési engedély esetén

$$PML = k \times \text{Áf} = 1,5/50 \times at \text{ HUF}$$

de legalább 400 millió HUF,
ahol

at = A tárgyévet követő évben tervezett összes árutonna-kilométer teljesítmény.

11. A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása keskeny nyomtávolságú vasút által végzett árutovábbítási tevékenység esetén

$$PML = k \times \text{Áf} = 1,3/50 \times at \text{ HUF}$$

de legalább 40 millió HUF,
ahol

at = A tárgyévet követő évben tervezett összes árutonna-kilométer teljesítmény.

12. A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása iparvágányon végzett vagy saját célú vasúti árutovábbítási tevékenység esetén

$$PML = k \times \text{Áf} = 1,1/50 \times at \text{ HUF}$$

de legalább 40 millió HUF,
ahol

at = A tárgyévet követő évben tervezett összes árutonna-kilométer teljesítmény.

13. A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása vontatási szolgáltatás nyújtására jogosító térségi működési engedély esetén

$$PML = k \times \text{Áf} = vt \times 300.000 \text{ HUF}$$

de legalább 40 millió HUF,
ahol

vt = a térségi vasúti pályahálózaton a tárgyévet követő évben várhatóan dolgozó vontató járművek száma.

14. A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása vontatási szolgáltatás nyújtására jogosító helyi és városi működési engedély esetén

$$PML = k \times \text{Áf} = vt \times 300.000 \text{ HUF}$$

de legalább 400 millió HUF,
ahol

vt = a helyi, városi vasúti pályahálózaton a tárgyévet követő évben várhatóan dolgozó vontató járművek száma.

15. A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása a kizárólag iparvágányon vagy a saját célú vasúti pályahálózaton végzett vasúti vontatási tevékenység esetén

$$PML = k \times \acute{A}f = vt \times 220.000 \text{ HUF}$$

de legalább 40 millió HUF,
ahol

vt = az iparvágányon vagy a saját célú vasúti pályahálózaton a tárgyévet követő évben várhatóan dolgozó vontató járművek száma.

16. A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása térségi vasúti pályahálózat-működtetés esetén

$$PML = k \times \acute{A}f = pt \times 150.000 \text{ HUF}$$

de legalább 40 millió HUF,
ahol

pt = A vasúti társaság által működtetett vasúti pályahálózat építési hossza kilométerben a tárgyévet követő évben.

17. A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása keskeny nyomtávolságú vasút vagy múzeumvasút által végzett vasúti pályahálózat-működtetés esetén

$$PML = k \times \acute{A}f = pt \times 130.000 \text{ HUF}$$

de legalább 40 millió HUF,
ahol

pt = A vasúti társaság által működtetett vasúti pályahálózat építési hossza kilométerben a tárgyévet követő évben.

18. A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása iparvágányon végzett vagy saját célú vasúti pályahálózat-működtetés esetén

$$PML = k \times \acute{A}f = pt \times 110.000 \text{ HUF}$$

de legalább 40 millió HUF,
ahol

pt = A vasúti társaság által működtetett vasúti pályahálózat építési hossza kilométerben a tárgyévet követő évben.

19. A katasztrófa-balesetek fedezeti összeghatárának számítása helyi vagy városi vasúti pályahálózat-működtetés esetén

$$PML = k \times \acute{A}f = (ph1 \times 3.000.000 + ph2 \times 750.000) \text{ HUF}$$

de legalább 400 millió HUF,
ahol

ph1 = A helyi vagy városi vasúti pályahálózaton a villamos vontatásra alkalmas vasúti pályahálózat építési hossza,

ph2 = A helyi vagy városi vasúti pályahálózaton a villamos vontatásra nem alkalmas vasúti pályahálózat építési hossza.

Budapest, 2019. október 1.